

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สำหรับการจัดการศึกษาในปัจจุบัน ภาษาอังกฤษเป็นวิชาหนึ่งที่มีความสำคัญมาก เพราะปัจจุบันเป็นยุคสังคมข่าวสาร ภาษาอังกฤษจึงเข้ามามีบทบาทมากเนื่องจากสารสนเทศต่างๆ ส่วนใหญ่เป็นภาษาอังกฤษ (กรมวิชาการ. 2542 : 1) อีกทั้งความก้าวหน้าทางด้านอุตสาหกรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตลอดจนความสะดวกรวดเร็วในการติดต่อคมนาคม ทำให้ประเทศต่าง ๆ มีความใกล้ชิดกันต้องพึ่งพาอาศัยกันและกัน ในหลาย ๆ ด้าน ภาษาอังกฤษจึงนับว่าเป็นภาษาต่างประเทศที่สำคัญและแพร่หลายที่สุด อาจกล่าวได้ว่าแทบทุกประเทศในโลกเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ ภาษาอังกฤษจึงเป็นภาษาที่จำเป็นในการศึกษาขั้นสูงทั้งในและต่างประเทศ เพราะตำราทางวิชาการชั้นสูงได้จัดพิมพ์เป็นภาษาอังกฤษเป็นส่วนใหญ่ ผู้ที่รู้ภาษาอังกฤษจึงสามารถเข้าใจความคิด ทักษะคิด วิถีวัฒนธรรม ของชนชาติอื่น ตลอดจนความก้าวหน้าทางวิทยาการใหม่ ๆ และความเคลื่อนไหวของโลกทั้งทางด้าน การเมือง เศรษฐกิจ และสังคมได้เป็นอย่างดี (สุมิตรา อังวัฒนกุล. 2540 : 1) ดังนั้นจึงถือได้ว่าภาษาอังกฤษ เป็นภาษาที่สำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนาสังคมไทย

ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 วิชาภาษาอังกฤษจัดอยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ซึ่งหลักสูตรได้กำหนดลักษณะเฉพาะไว้ว่า การเรียนภาษาต่างประเทศนั้นแตกต่างจากการเรียนรู้สาระอื่น เนื่องจากผู้เรียนไม่ได้เรียนภาษาเพื่อความรู้เกี่ยวกับภาษาเท่านั้น แต่เรียนภาษาเพื่อให้สามารถใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นได้ตามความต้องการในสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในชีวิตประจำวัน และการงานอาชีพ การที่ผู้เรียนจะใช้ภาษาได้ถูกต้องคล่องแคล่วและเหมาะสมนั้นขึ้นอยู่กับทักษะการใช้ภาษา ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนภาษาที่ดี ผู้เรียนจะต้องมีโอกาสได้ฝึกทักษะการใช้ภาษาให้มากที่สุด ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน การจัดกระบวนการเรียนการสอนต้องสอดคล้องกับธรรมชาติ และลักษณะเฉพาะของภาษา การจัดการเรียนการสอนภาษาจึงควรจัดให้หลากหลาย ทั้งกิจกรรมการฝึกทางภาษา และกิจกรรมการฝึกผู้เรียนให้รู้วิธีการเรียนภาษาด้วยตนเองควบคู่ไปด้วย อันจะนำไปสู่การเป็นผู้เรียนที่พึ่งตนเองได้ (Learner – Independence) และสามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) โดยใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือในการค้นคว้าหาความรู้

ในการเรียนวิชาอื่น ๆ ในการศึกษาต่อ รวมทั้งในการประกอบอาชีพ ซึ่งเป็นจุดหมายสำคัญ
ประการหนึ่งของการปฏิรูปการเรียนรู้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2544 : 2)

แต่ในปัจจุบันสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษในโรงเรียน ยังไม่ประสบ
ความสำเร็จเท่าที่ควร ดังจะเห็นได้จาก การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2546 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 2 :
119 – 121) พบว่าผลการประเมินวิชาภาษาอังกฤษในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ย
ร้อยละ ตั้งแต่ 23.33 – 68.04 มีโรงเรียนที่มีผลการประเมินของนักเรียนอยู่ในระดับคุณภาพพอใช้
ถึงระดับ ดี จำนวน 12 โรงเรียน และมีโรงเรียนที่มีคุณภาพนักเรียนอยู่ในระดับปรับปรุง จำนวน 42
โรงเรียน จากโรงเรียนทั้งหมด 54 โรงเรียน

จากการที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษอยู่ในเกณฑ์ที่ต้องปรับปรุง
อาจมีมาจากหลายสาเหตุ เช่น ความพร้อม เจตคติ และวิธีการเรียนรู้ ซึ่งบางคนอาจยังไม่พร้อมใน
การเรียน หรือไม่ชอบเรียนภาษาอังกฤษ หรืออีกนัยหนึ่งการจัดระบบการเรียนยังไม่ดีพอ ทำให้การ
เรียนไม่ได้ผลเต็มที่ นอกจากผู้เรียนจะมีความบกพร่องทางการเรียนแล้ว ผู้สอนก็มีความบกพร่อง
ในด้านการจัดการเรียนการสอน เช่นกัน ปัญหาที่เกิดจากครูผู้สอน คือ คุณภาพของครู วิธีสอน
การใช้สื่อ และการจัดชั้นเรียน เป็นต้น ครูผู้สอนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญในการจัดการเรียนรู้ให้กับ
นักเรียนค่อนข้างน้อย หรือวิธีการสอนที่ไม่มีประสิทธิภาพ ไม่น่าสนใจ ใช้วิธีสอนแบบเก่า ไม่ยอม
ปรับปรุงตนเอง ด้วยเหตุนี้จึงทำให้นักเรียนไม่สนใจในบทเรียน เกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน
(พิตรวัลย์ โกวิทวิท 2538 : 2-4 อ้างถึงในมาลิน พันธุเทพ : 2546)

ดังนั้นในฐานะครูผู้สอน จึงมีความจำเป็นต้องช่วยกันแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยเฉพาะ
อย่างยิ่งการจัดกิจกรรมให้กับผู้เรียน ควรมีสื่อการสอนที่เร้าความสนใจของนักเรียน มีกิจกรรมที่
หลากหลาย ในการจัดการเรียนการสอนให้กับผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดีนั้นมีอยู่ 2 ประการ คือ การ
เรียนรู้โดยที่มีครูเป็นผู้ควบคุมการสอนและการเรียนรู้ที่ผู้เรียนควบคุมการเรียนด้วยตนเอง การให้
ครูดำเนินการสอนเอง ส่วนมากจะเป็นการป้อนความรู้ให้กับผู้เรียน ครูเป็นผู้กำหนดว่า ผู้เรียนควร
เรียนอะไร และจะเรียนอย่างไร ยิ่งกว่านั้นครูยังเน้นให้ผู้เรียนต้องเรียนรู้ในระดับความสามารถที่
เท่ากัน และวิธีเดียวกันอีกด้วย ทำให้การเรียนรู้ที่ไม่สามารถตอบสนองของความแตกต่างระหว่าง
บุคคลได้ ส่วนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนควบคุมการเรียนด้วยตนเองนั้น ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ด้วย
ตนเอง ตัดสินใจที่เรียนอะไรตามที่ผู้เรียนต้องการ ที่ใด หรือเวลาใดก็ได้ ตามความสนใจของตนเอง
จะเป็นแรงเสริมให้นักเรียนมีความรู้สึว่าการเรียนแต่ละครั้งนั้นไม่ได้เป็นการบังคับ แต่เรียนไปเพื่อ

ตอบสนองความต้องการในการเรียนรู้ของนักเรียนเอง ทำให้นักเรียนต้องการเรียนรู้โดยไม่ต้องมีใครมาบังคับ (มานิชญ์ บุญญานวัตร 2537 :3)

ในปัจจุบันนี้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแต่ละครั้ง ผู้สอนทุกคนควรตระหนักดีว่า นักเรียนแต่ละคนมีความสามารถต่างกัน นักเรียนบางคนสามารถเข้าใจบทเรียนได้ทันที ในขณะที่หลาย ๆ คนยังไม่เข้าใจ แต่ถ้าครูจะอธิบายซ้ำ สำหรับนักเรียนกลุ่มหลัง นักเรียนกลุ่มแรกก็เกิดความรู้สึกเบื่อหน่าย และในขณะเดียวกันนักเรียนจำนวนไม่น้อย ไม่กล้าขอให้ครูอธิบายซ้ำ ทำให้นักเรียนเหล่านั้นไม่เข้าใจในบทเรียน และจะมีผลในบทเรียนต่อไปที่เกี่ยวข้องเนื่องกัน ซึ่งแน่นอนว่าสิ่งนี้เป็นเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดความท้อถอยในการเรียน จากวิกฤติการณ์ทางการศึกษาดังกล่าว ข้างต้น นักการศึกษาทั้งหลายต่างก็พยายามหาแนวทางแก้ปัญหา ทั้งในด้านการจัดการเรียนการสอน วัสดุอุปกรณ์ เอกสารตำรา อาคารสถานที่ และอื่น ๆ แต่ก็ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร จึงได้มีการพยายามหานวัตกรรมหรือวิธีการจัดการเรียนรู้ใหม่ เพื่อแบ่งเบาภาระครู และเพื่อให้ นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ตามความสามารถของแต่ละบุคคลอย่างมีความสุข ด้วยเหตุนี้เองบทเรียนสำเร็จรูป (Programmed learning) จึงได้วิวัฒนาการขึ้นมาเพื่อแก้ปัญหาวิกฤติทางการศึกษาดังกล่าว (จิราวัฒน์ ชีรเวทย์ 2542 : 3)

จากปัญหาดังกล่าวการจัดการเรียนการสอนดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยเห็นว่า บทเรียนสำเร็จรูปจะเป็นสื่อการเรียนการสอนอีกวิธีหนึ่งที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล เป็นการเรียนรู้ที่นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้เอง เริ่มตั้งแต่การประเมินผลตนเองก่อนเรียน การทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน และการประเมินผลหลังเรียน หลังจากที่นักเรียนเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปแล้ว นักเรียนสามารถประเมินผลตนเองได้เลยว่านักเรียนมีความรู้ในเรื่องที่เรียนมากน้อยเพียงใด ถ้านักเรียนได้รับผลการเรียนที่ยังไม่เป็นพอใจ หรือไม่เข้าใจอย่างถ่องแท้ นักเรียนก็สามารถนำบทเรียนมาเรียนใหม่เพื่อเป็นเพิ่มเติมอีกก็ได้ นักเรียนจะเรียนกี่ครั้งก็ได้ตามความสนใจของตนเอง ซึ่งลักษณะเด่นของบทเรียนสำเร็จรูป คือ เนื้อหาที่กำหนดให้ผู้เรียนนั้น จะถูกแบ่งออกเป็นหน่วยเล็ก ๆ หรือย่อย ๆ แล้วนำมาจัดลำดับเนื้อหา แต่ละชั้นย่อย ๆ เราเรียกว่า กรอบ แต่ละกรอบอาจจะมีเนื้อหาสั้นยาว แตกต่างกันไปตามความเหมาะสม มีการจัดเรียงลำดับกรอบอย่างต่อเนื่อง เรียงเนื้อหาจากง่ายไปยาก และผู้เรียนสามารถเรียนซ้ำในแต่กรอบจนเป็นที่น่าพอใจของตนเอง นอกจากนั้นแล้ว ผู้เรียนมีโอกาสดูตอบสนองหรือมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ จากกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีอยู่ในกรอบแต่ละกรอบด้วยตนเอง เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อหาและมีทักษะในเรื่องที่เรียน ส่วนในเรื่องของเวลาในการ

เรียนรู้นั้นผู้เรียนก็สามารถจะเรียนรู้เวลาใดก็ได้ เรียนรู้ได้ตามลำพัง และไม่ต้องกังวลใจว่าเพื่อนคนใด

จะรอเราเรียน คนที่เรียนรู้ได้ช้าอาจใช้เวลามากกว่าคนเรียนรู้ได้เร็ว แต่ก็สามารถเรียนได้สำเร็จเช่นกัน หลังจากที่ผู้เรียนเรียนจบแล้ว ผู้เรียนก็สามารถประเมินความรู้จากแบบทดสอบด้วยตนเอง มีการประเมินผลที่แน่นอน คือ มีการทดสอบก่อนเรียน ทดสอบแบบฝึกหัดระหว่างเรียนและหลังเรียน เพื่อวัดความก้าวหน้าในการเรียนให้เห็นอย่างชัดเจนด้วย

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้เลือกบทเรียนสำเร็จรูปเป็นสื่อที่ใช้การพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อเป็นการตอบสนองการเรียนรู้นี้ที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดทำกิจกรรมและสามารถประเมินผลได้ทันที ตรวจสอบความถูกต้องด้วยตนเอง ในการเรียนรู้แต่ละครั้ง เนื้อหาจะเริ่มจากง่ายไปหายาก อีกทั้งยังไม่จำกัดเวลาและสถานที่ ในการเรียน นับได้ว่าการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปนี้เป็นสื่อการเรียนการสอนที่นับว่าเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนอย่างแท้จริง

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดจุดมุ่งหมายของการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปเรื่อง Past Simple Tense ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80 / 80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง Past Simple Tense สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ดังนี้

ขอบเขตด้านเนื้อหาและระยะเวลา

1 เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ โครงสร้างทางภาษา เรื่อง Past Simple Tense ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยคัดเลือกบทเรียนเรื่อง Vocation Activities, Planing in Weekend และ My Activities โดยพิจารณาเนื้อหาตามหลักสูตร ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีความยาก ง่ายเหมาะสมกับระดับผู้เรียน และเนื้อหาอยู่ในหนังสือเรียน Expressions 2 ที่ผู้เรียนใช้ โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 4 หน่วยการเรียน คือ

หน่วยที่ 1 โครงสร้างของประโยค Past Simple Tense

หน่วยที่ 2 โครงสร้างประโยค Past Simple Tense รูปประโยคบอกเล่า

หน่วยที่ 3 โครงสร้างประโยค Past Simple Tense รูปประโยคปฏิเสธ
หน่วยที่ 4 โครงสร้างประโยค Past Simple Tense รูปประโยคคำถาม
2 ระยะเวลาในการวิจัยครั้งนี้ ใช้เวลาในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 คาบ รวมเวลาที่ใช้ 12 คาบ คาบละ 50 นาที ตั้งแต่วันที่ 1 – 25
กุมภาพันธ์ 2548

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่กำลังศึกษาใน
ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนห้วยน้ำหอมวิทยาคาร กิ่งอำเภอชุมตาบง จังหวัด
นครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 2 จำนวน 296 คน จำนวน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่กำลังศึกษาใน
ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547 ของโรงเรียนห้วยน้ำหอมวิทยาคาร กิ่งอำเภอชุมตาบง จังหวัด
นครสวรรค์ จำนวน 1 ห้องเรียน ได้แก่ ห้อง ม.2/5 มีนักเรียนจำนวน 33 คน ได้มาด้วยวิธีการสุ่ม
อย่างง่าย (Simple Random Sampling)

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป

ตัวแปรตาม มี 2 ตัว ได้แก่

- 1 ประสิทธิภาพของบทเรียนสำเร็จรูป
- 2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ

นิยามศัพท์เฉพาะ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจ เรื่อง
โครงสร้างของประโยค Past Simple Tense ซึ่งวัดได้จากคะแนนที่ได้จากการตอบคำถาม
ในแบบทดสอบวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง Past Simple Tense ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ทั้งก่อนเรียน
และหลังเรียน

ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80 / 80 หมายถึง อัตราส่วนระหว่างค่าเฉลี่ยร้อยละ
ของคะแนนที่นักเรียนทำจากแบบฝึกหัดระหว่างเรียนได้ถูกต้อง ต่อ ค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนที่
นักเรียนทำจากแบบทดสอบประจำหน่วย หลังจากที่ยังเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูปในแต่ละหน่วยได้
ถูกต้อง

การสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป หมายถึง การสอนภาษาอังกฤษ ด้วยบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง Past Simple Tense ซึ่งมีหน่วยการเรียนรู้ทั้งหมด 4 หน่วย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การวิจัยครั้งนี้คาดว่าจะเกิดประโยชน์ดังนี้

1. ได้บทเรียนสำเร็จรูปเรื่อง Past Simple Tense สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80 / 80

2. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษสูงขึ้น ทำให้นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้เป็นพื้นฐานในการสื่อสาร และเรียนรู้เพิ่มเติมในระดับที่สูงขึ้น

3. เป็นแนวทางในการพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอน และปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ